

Ik ben .....

Ik hou van .....

Ik kan .....

Ik ben .....

Ik hou van .....

Ik kan .....

Ik lijk een beetje op Thais/Luiz* want .....

.....

*schrappen wat niet past

DRUK DRUK DRUK IN DE STAD

Lees het krantenartikel en beantwoord de vraag.

**Het aantal inwoners van Lima is moeilijk te bepalen.
Vink de 3 juiste redenen aan.**

- Niet iedereen is ingeschreven in het bevolkingsregister. Zeker in nieuwe wijken is dit niet altijd het geval.
- Sommige wijken zijn moeilijk bereikbaar. Die bewoners worden dus niet meegeteld.
- Elke dag komen er nieuwe mensen in Lima wonen. Hierdoor verandert het aantal voortdurend.
- Er lopen veel toeristen in Lima rond. Die maken het tellen van de bevolking moeilijk.
- Er is niet elk jaar een volkstelling. Recente cijfers zijn er dus niet.

Bekijk de foto's en plattegrond van Thais' huis en beantwoord de vragen.

Vorbij welke kamers moet Thais sluipen om 's nachts stiekem wat lekkers uit de ijskast te nemen? .....

Hoeveel elektrische toestellen tel je in Thais' huis? .....

Metropool met een grote aantrekkingskracht

An het begin van de 20ste eeuw telde Lima 140.000 inwoners. De stad is sindsdien spectaculair gegroeid. Volgens de laatste volkstelling telt de hoofdstad 8.500.000 inwoners. Het is daarmee de grootste stad van Peru en één van de grootste steden van Zuid-Amerika. Lima heeft een erg jonge bevolking. Jongeren maken een derde uit van het aantal inwoners en er wonen iets meer vrouwen dan mannen. Dagelijks verhuizen er mensen van het platteland naar de stad op zoek naar een beter leven. Eén op drie Peruanen woont tegenwoordig in de hoofdstad. Maar niet iedereen die er woont, is ingeschreven in het bevolkingsregister. Er wordt voorspeld dat de stad tegen 2021, de 200ste verjaardag van de onafhankelijkheid, bijna 10 miljoen inwoners zal tellen.

VIND IK LEUK

Ik ben:

- Materiaalmeester
- Voorlezer
- Tijdsbewaker
- Organisator
- Bemiddelaar

Vink aan

Kleur in:

Vink aan

Kleur in:

		leuk	gewoon	niet leuk		leuk	gewoon	niet leuk	
	☐					☐			
	☐					☐			
	☐					☐			
	☐					☐			
	☐					☐			

MIGRATIE NAAR DE STAD

Kruis aan. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Mensen in Peru verhuizen van hun dorp naar de stad omdat ze ...

- de armoede ontvluchten.
- aan de zee willen wonen.
- werk zoeken dat beter betaald is.
- last hebben van de hoogte.
- voor conflicten vluchten.
- meer naar de cinema willen gaan.
- dan rijk zullen zijn na een paar jaar.

Wist je dat 2/3 van alle Peruanen in een stad woont?

Er zijn 30 miljoen Peruanen. Hoeveel Peruanen wonen er dan in een stad? .....

Wist je dat er de voorbije 5 jaar 3 miljoen mensen verhuisd zijn naar een stad?

Hoeveel zijn er dat per jaar? .....

TAXI OF BUS?

¡VAMOS!

- **Omcirkel** op de kaart de naam van het district waar Thais woont.
- Zoek de kortste weg van San Juan de Miraflores naar El Agustino? **Kleur hem in.**
Vermijd de Panamericana Sur want dat is een tolweg en daar betaal je dus extra.
- Thais neemt de mototaxi van thuis naar het park. Daar neemt ze de bus naar school.
Na school gaat ze met de microbus naar de volleybalclub. Na de training is het al laat en neemt ze de taxi naar huis.
Hoeveel heeft Thais in totaal betaald? .....
- Een rit met de auto dwars door Lima van noord naar zuid is 51 km. Deze rit via het stadscentrum duurt 1 uur 30 minuten.
Hoe snel rijdt de bus gemiddeld per uur? .....
- Thais wandelt 20 minuten naar school. Hoe ga jij naar school en hoe lang ben je onderweg? .....
- Zoek de straat die elke zondag autovrij is en **kleur ze in.**

GOED GEREEDSCHAP, DE GEMEENSCHAP

DE MUREN VAN LUIZ' HUIS ZIJN GEMAAKT VAN ADOBESTENEN.

ADOBE IS EEN MENGSEL VAN VERSCHILLENDE NATUURLIJKE PRODUCTEN.

OM EEN HUIS TE KUNNEN BOUWEN, MAKEN BUREN EN FAMILIE SAMEN ONGEVEER 1300 ADOBESTENEN.

OP HET DAK LIGGEN DAKPANNEN, MAAR EEN DAK KAN OOK BEDEKT WORDEN MET GOLFPLATEN OF STRO.

ADOBESTENEN HOUDEN DE WARMTE VAN OVERDAG GOED VAST.

OOK IN BELGIË BOUWT MEN HIER EN DAAR HUIZEN MET HOUT, STRO EN LEEM.

Hoe maak je adobestenen?

Nummer de zinnen in de juiste volgorde:

- Voeg water toe tot je een stevige massa hebt.
- Leg de stenen op rijen te drogen in de zon.
- Haal de vorm van het mengsel.
- Meng zand, gedroogd gras, mest en water.
- Schep het mengsel in een rechthoekige houten vorm.

Kruis de juiste antwoorden aan.

Luiz' papa bouwt een huis met adobestenen omdat:

- hij genoeg mensen vindt die mee willen helpen.
- hij de witte kleur van de adobehuizen mooier vindt.
- adobehuizen 's nachts warmer blijven dan bakstenen huizen.
- hij het liefst bouwt met chemische producten.

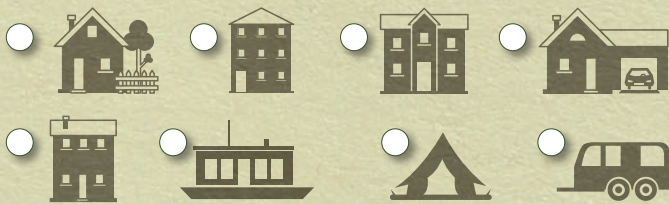
Bekijk de foto's en plattegrond van Luiz' huis en beantwoord de vragen.

- Waarvoor kan de betonnen wasbak buiten gebruikt worden?
- Luiz' ouders hebben ongeveer 30 cavia's? Hoeveel cavia's tel je op de foto?

EN BIJ JOU THUIS ?

Vink aan wat past.

Schrap wat niet past, vul in en kleur het passend gezichtje.

- Ik woon in een dorp / een stad.
- Wij hebben een tuin / koer / terras / geen tuin.
- Wij wonen met personen thuis en hebben slaapkamers.
- Wij wonen in een rustige / drukke buurt.

- Wij hebben veel / weinig contact met onze burens.

- Wij koken op gas / elektriciteit / houtskool /

- Wij hebben een gsm / vaste telefoon / smartphone / laptop / pc / tablet.

- Als ik mag kiezen, dan verhuizen we naar

- Ik zou graag in het huis van Luiz wonen omdat

SCHATJES VAN PATATJES

Deze aardappelen worden gedroogd. 's Nachts bevroren ze en overdag ontdooien ze en verdampt het water. Zo blijven er na een tijd droge knollen over. Nu zijn het

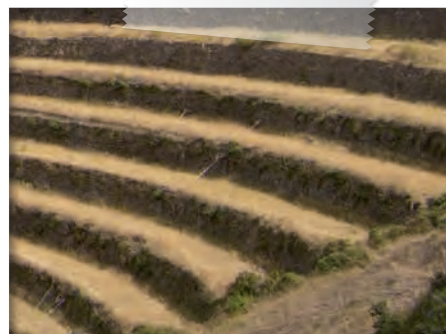
Dit gewas kan boven de 4000 meter groeien en is heel voedzaam. Het is

Van de wol worden er met de spintol draden gesponnen. Met deze draden kan men bijvoorbeeld een draagdoek weven met een

In de Andes zijn er veel steile hellingen. Onze velden worden op een speciale manier aangelegd. Dit noemen we

Deze plant groeit niet in de Andes maar wordt er wel veel gebruikt tegen de vermoeidheid en hoogteziekte.

zijn dus niet hetzelfde als cocaïne.

WIST JEDAT ...

Pachamama het Quechua woord is voor Moeder Aarde.

DAGELIJKSE KOST

IN PERU ZIJN ER OOK MENSEN DIE GEZOND ETEN EN MENSEN DIE MINDER GEZOND ETEN. IK SCHREEF ALLES OP WAT IK GISTEREN AT. OP SCHOOL MOESTEN WE NAKIJKEN OF ONZE VOEDING EVENWICHTIG GENOEG IS.

Vul de ontbrekende woorden in.

Kies uit: kip / salade / biet / snoepje / citroen / tomaat / wortel / limoen / salade / broodje / boter / mais / rijst / coca-thee / ei / melk / aardappelen / ui / appel.

At Luiz gisteren voldoende evenwichtig volgens de voedingsdriehoek? Waarom (niet)?

.....
.....
.....

Is jouw voedingspatroon gezond? Schrijf 1 goed en 1 slecht kenmerk op van je eigen voeding.

+ .....
- .....

Schrijf in deze cirkeltjes het juiste nummer uit de voedingsdriehoek.

's Morgens dronk ik een glas warme ..... (1) en at ik een ..... (2) met ..... (3).

Op school at ik nog een ..... (4).

's Middags at ik ..... (5) met ..... (6), ... (7) en ..... (8)

met een ..... (9) met ..... (10) en gekookte ..... (11).

Daarbij dronk ik een heerlijk glas warme ..... (12) limonade.

's Avonds at ik ..... (13) met ..... (14), een roer ..... (15)

en een ..... (9) met rode ..... (16). Daarbij dronk ik natuurlijk een heerlijke

..... (17). Na het eten kreeg ik nog een ..... (18).

EN... WAT HEBBEN WE VANDAAG GELEERD?

Ik draag niet elke dag een uniform, enkel bij speciale gelegenheden.

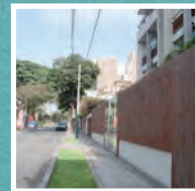
Mijn schooldag duurt van 8u tot 13u. Maar die is zo voorbij want ik heb een heel toffe meester.

Ik moet steil bergaf lopen om naar school te gaan. Terug naar huis gaan gaat dus iets minder snel.

Op school leren we hoe we het veld moeten bewerken. Ik vind dit heel interessant. Zo kan ik mijn papa soms helpen.

Ik doe mijn best in de klas, want later wil ik verder studeren in de stad.

Ik moet ongeveer 20 minuten wandelen van huis naar school en omgekeerd. Af en toe neem ik een mototaxi.

Elke maand moeten we in de klas een groepswerk voorstellen. Deze maand werkten we rond 'milieuvuiling'. Dat was niet gemakkelijk!

Ik draag elke dag een uniform om naar school te gaan.

Ik zit nu naast mijn vriendin Adriana. Dat vind ik heel fijn!

Elke maandag starten we met het groeten van de vlag en zingen we het volkslied.

Bespreek:

- Op welke school zou jij het liefste zitten, die van Thais of Luiz? Waarom?
- Bekijk de lessenroosters van Thais en Luiz.
  - Zijn er lessen die Thais en Luiz allebei hebben?
  - Kunnen jullie de lessen vertalen in het Nederlands en vergelijken met jullie lessen?
  - Welke lessen hebben jullie niet, maar zouden jullie toch graag eens willen volgen? Waarom?
- Luiz spreekt thuis vooral Quechua maar krijgt in het Spaans les. Lijkt het jou moeilijk om les te volgen in een andere taal dan de taal die je thuis spreekt? Waarom?

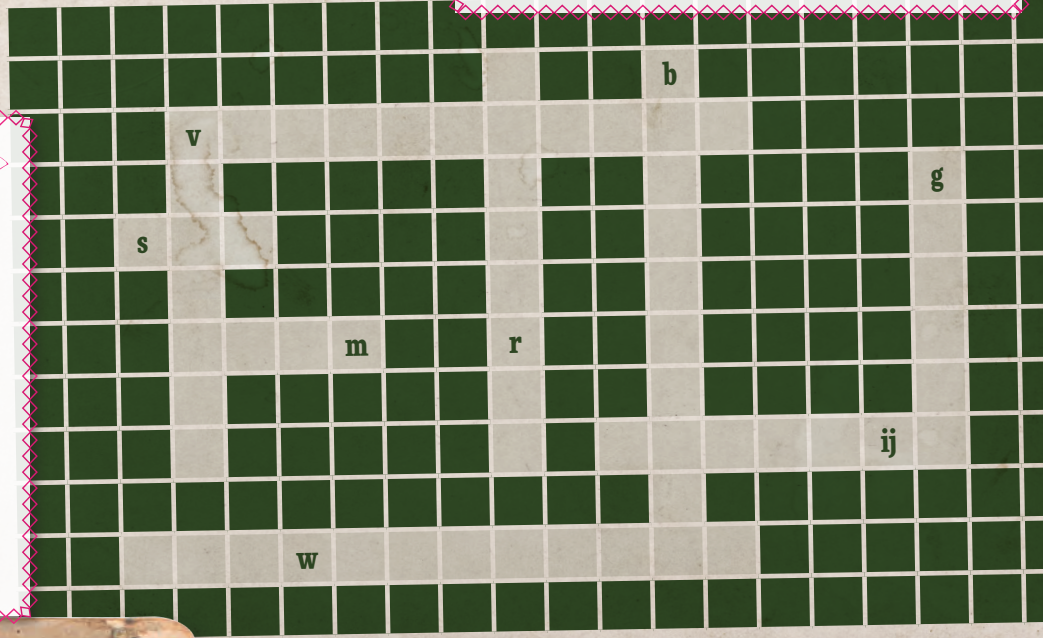
Schrijf in 5 zinnen iets over je eigen klas of school:

VEEL VOLK IN DE KEUKEN

Lees de omschrijving. Zoek het passende vetgedrukte woord op het A4-blad.

Vul het kruiswoordraadsel in.

- Een plek waar vrouwen samen koken.
- Mensen die gratis werken.
- Iets dat niet veel kost, is ...
- Voldoende groenten en fruit eten, is ...
- De munteenheid van Peru.
- Geen mannen maar ...
- Drie maal per dag eten veel mensen een ...
- Om de beurt iets doen.
- Niet koud.

Dit is het recept van een stoofpotje van tonijn en puree, met rijst en een hardgekookt ei.

Reken uit hoeveel je van elk ingrediënt nodig hebt voor het aantal personen in jouw klas.

INGREDIËNTEN:

RECEPT VOOR
4 PERSONEN:

- 1 BLIK TONIJN
- 1 KG AARDAPPELEN
- 100 G RIJST
- 4 EIEREN

RECEPT VOOR DE KLAS
(... PERSONEN)

.....

.....

.....

.....

Er zijn 400 volkskeukens in het district El Agustino waar Thais woont. Hoeveel maaltijden koken zij dan samen per dag?

Hoeveel soles betaalt Thais om voor iedereen van haar gezin een warme maaltijd te kopen?

LA ROPA MADE IN PERU?

Vul het juiste nummer van het kledingstuk in bij de uitspraak in het roze bolletje.

TIJD VOOR DE MIS!
WAAR ZIJN MIJN
PONCHO EN MIJN
HOED, AGUSTINA?

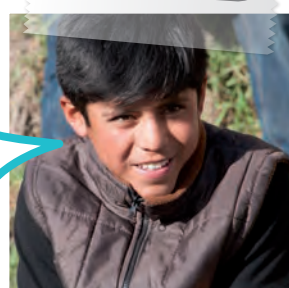

EVEN WAT HOUT SPROKKELLEN.
IK NEEM ALLES MEE NAAR HUIS
IN MIJN DRAAGDOEK.

DIT IS MIJN BESTE VRIENDIN ADRIANA!
WE DRAGEN HETZELFDE UNIFORM OP SCHOOL!

MAMA, IK GA VOETBALLLEN MET
MIJN VRIENDEN OP DE PLAZA!
WAAR IS MIJN OUTFIT?

UITSpraak luiz

NIET WAAR

WAAR

Dit zijn de sandalen van Luiz.
Die worden gemaakt van
het rubber van autobanden.
Waarom zou dat zo zijn?
Luiz probeert jullie beet te
nemen. Er zijn maar 2 van de 4
uitspraken juist!

Overleg samen en kruis aan:
waar of niet waar.

Er rijden niet veel auto's in Peru, dus er zijn
veel te veel autobanden.

De sandalen kunnen goed tegen water. Dat is
gemakkelijk als ik de rivier wil oversteken.

De zool is heel stevig. Dat komt goed van pas.
De rotsen en stenen zijn vaak scherp. Toch
kan je er met deze sandalen goed op stappen.

We kunnen geen andere schoenen betalen.
Daarom gebruiken we autobanden.

- Een **poncho** is een rechthoekige wollen doek met een opening in het midden om je hoofd door te steken.
- Een **lliclla** is een draagdoek of een schouderdoek, geweven in fijne wol. Je kan een draagdoek voor verschillende zaken gebruiken. Weten jullie waarvoor?

Schrijf het bij deze foto's.

DE MARKT VAN SANTA ROSA

ELKE DONDERDAG IS HET MARKT IN SANTA ROSA. MET DE MINIBUS TREKKEN DE INWONERS VAN PATAYPAMPA NAAR DE MARKT.

MAMA, DE MINIBUS IS IN AANTOCHT!

IK KOM ERAAN JONGEN! NEEM JIJ ALVAST DIE ZAK AARDAPPELEN?

LUIZ EN ZIJN MAMA AGUSTINA HAASTEN ZICH NAAR DE PLAATS WAAR DE MINIBUS HEN OPPIKT.

EINDELIJK! DE MINIBUS IS ER. INSTAPPEN!

GAAT AGUSTINA NIET MEE?

TUUT TUUT

DE MINIBUS KOMT AAN. AGUSTINA EN LUIZ KOMEN NET OP TIJD AANGELOPEN!

DE MINIBUS ZIT AFGELADEN VOL. LANGS DEZE WEG RIJDEN ZE NAAR SANTA ROSA.

PASSAGIERS VOOR SANTA ROSA! SANTA ROSA! ¡VAMOS! WE GAAN VERTREKKEN!

VROEM

OP DE MARKT IN SANTA ROSA KOMT ER ALTIJD VEEL VOLK. LANDBOUWERS UIT DE OMLIGGENDE DORPEN VERKOPEN ER HUN LANDBOUWPRODUCTEN.

MAAR ER ZIJN OOK HANDELAARS UIT DE STAD OP DE MARKT. ZE VERKOPEN AFGEWERKTE PRODUCTEN. BOVENDIEN KOPEN ZE LANDBOUWPRODUCTEN OM IN DE STAD DOOR TE VERKOPEN. DAAR IS DE VRACHTWAGEN!

AARDAPPELEN, CHUÑOS, TOMATEN, VIEN, MAÏS!

TERUG IN PATAYPAMPA.

NATUURLIJK IS ER BABYSHAMPOO. IK BEN NET TERUG VAN DE MARKT IN SANTA ROSA!

LUIZ KOOPT WAT SCHOOLGERIEF TERWIJL AGUSTINA DE AARDAPPELEN VERKOOPT.

MEVROU CONDORI, HEBBEN JULLIE TERUG BABYSHAMPOO?

VEEL WERK? ¡SI, MUCHO TRABAJO!

VASTE JOBS

Er zijn niet zo veel mensen met een vaste job en een vast loon. De meeste mensen dromen er wel van.

EXTRA JOB

Er zijn mensen met een vaste job die nog een extra baantje hebben omdat ze het geld goed kunnen gebruiken.

STRAATVERKOOP

Omdat ze geen vaste job vinden, zijn er heel veel mensen die op straat dingen verkopen.

COMUNIDAD ANDINA 01
REPUBLICA DEL PERU
REPUBLIC OF PERU
PASAPORTE
PASSPORT

Naam:	Luis Enrique , broer van Thais.
Leeftijd:	13 jaar.
Soort werk:	Verkoper van ceviche, een visgerecht.
Voor wie?	Voor onze buurvrouw, die het gerecht maakt.
Waar?	In de terminal de frutas, de overdekte fruitmarkt.
Hoelang al?	Al 3 jaar.
Waarom?	Om af en toe iets extra te kunnen kopen, een game bijvoorbeeld.
Wanneer?	Elke zaterdag, van 8 tot 14 uur.
Vind ik leuk aan mijn werk:	Ik kan heel goed hoofdreknen.
Vind ik minder leuk aan mijn werk:	Er is veel concurrentie.

COMUNIDAD ANDINA 01
REPUBLICA DEL PERU
REPUBLIC OF PERU
PASAPORTE
PASSPORT

Naam:	Roberto , klasgenoot van Luis Enrique.
Leeftijd:	14 jaar.
Soort werk:	Schoenpoetser.
Voor wie?	Ik ben mijn eigen baas.
Waar?	Op de Plaza de Armas in Lima, het grote plein waar veel toeristen komen.
Hoelang al?	Sinds mijn 6 jaar, dus al 8 jaar.
Waarom?	Om de school voor mij en mijn zusjes te kunnen betalen.
Wanneer?	Elke dag voor en na school. Maar soms ook tijdens de schooluren, dan kan ik niet naar school gaan.
Vind ik leuk aan mijn werk:	Onze groep schoenpoetsers zijn vrienden. We helpen elkaar. We maken ook afspraken over onze prijzen.
Vind ik minder leuk aan mijn werk:	De politie jaagt ons vaak weg. Dan nemen ze mijn poetsgerief af, dus ik moet altijd goed opletten.

IN LIMA ZIJN ER VEEL VERSCHILLENDE JOBS...

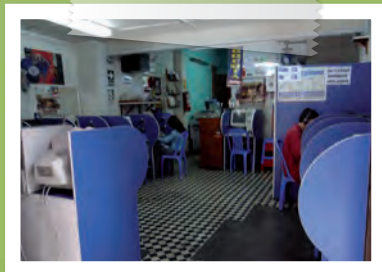
VROUWEN WERKEN

Naast het huishouden en vrijwilligerswerk in de volkskeuken, werken veel vrouwen nog op de markt.

BEDRIJF

Sommige mensen beginnen na een tijdje een eigen zaak.

WERKENDE KINDEREN

Jongere kinderen, zoals Thais, werken enkel in de schoolvakanties. Als ze ouder worden, werken ze ook in de weekends en na school.

COMUNIDAD ANDINA 01
REPUBLICA DEL PERU
REPUBLIC OF PERU
PASAPORTE
PASSPORT

Naam:	Fernando
Leeftijd:	14 jaar.
Soort werk:	Mijnwerker.
Voor wie?	Voor een opkoper. We (ik, mama, papa en broer) worden enkel betaald als we gouderts vinden.
Waar?	In de mijn die de mensen van het dorp zijn gestart.
Hoelang al?	Al 2 jaar.
Waarom?	Omdat we geen landbouwgrond hebben. Met het weinige geld kopen we eten en kleren.
Wanneer?	Elke dag.
Vind ik leuk aan mijn werk:	Niet echt iets speciaal. Ik hoop dat we snel ergens anders kunnen gaan wonen en dat ik terug naar school kan gaan.
Vind ik minder leuk aan mijn werk:	Ik zit heel de dag in het stof en de modder. Vaak zit ik in een mijnschacht, dan lijkt het heel de dag donker.

1. **Thais en haar broers werken als verkopers. Zo kunnen ze een centje bijverdienen voor het gezin. Als jij een centje zou willen bijverdienen, welk werk wil je dan doen?**

.....

.....

.....

.....

2. **Help jij je ouders ook soms? Waarmee? In het huishouden, in de tuin, ...**

.....

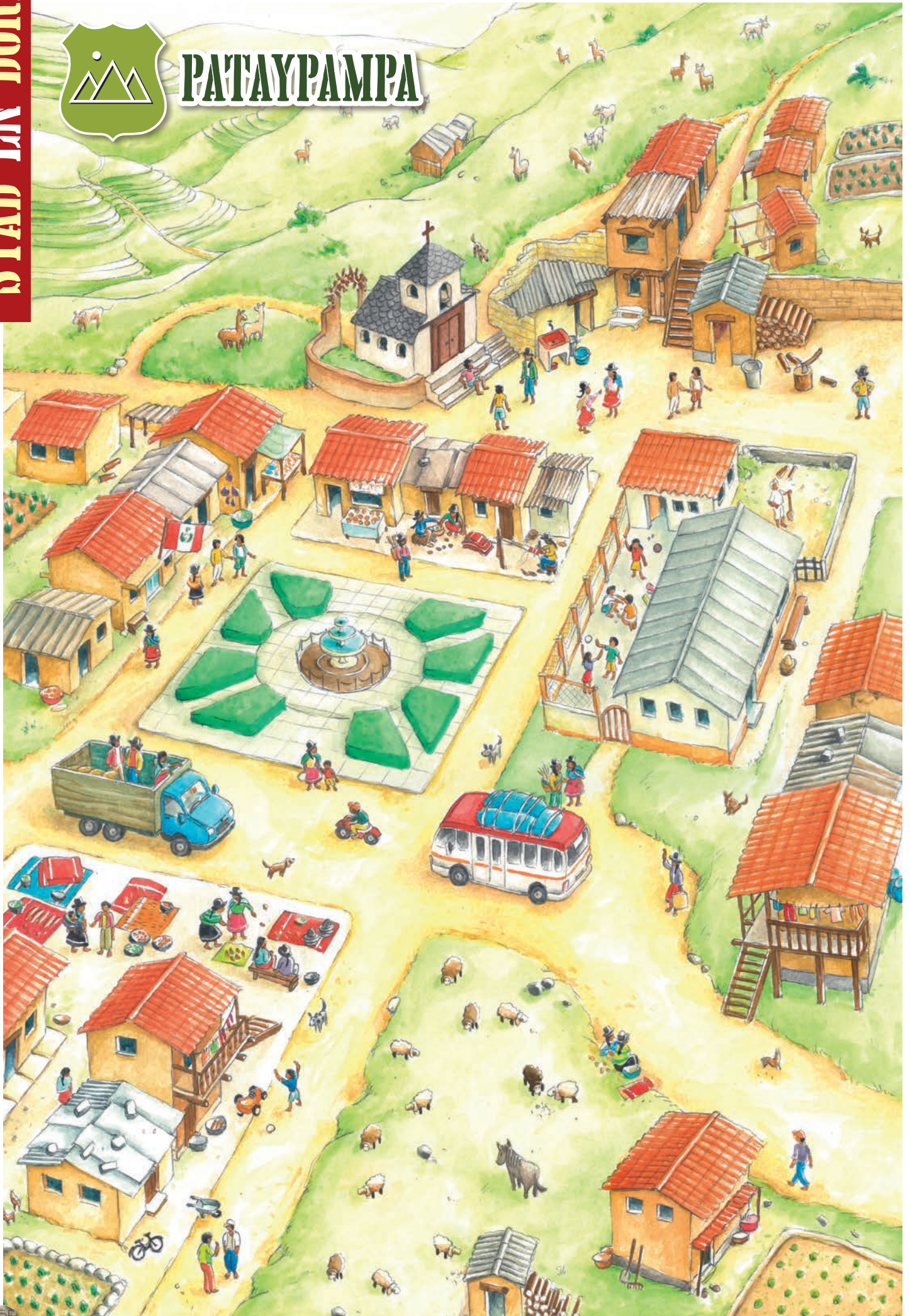
.....

.....

.....

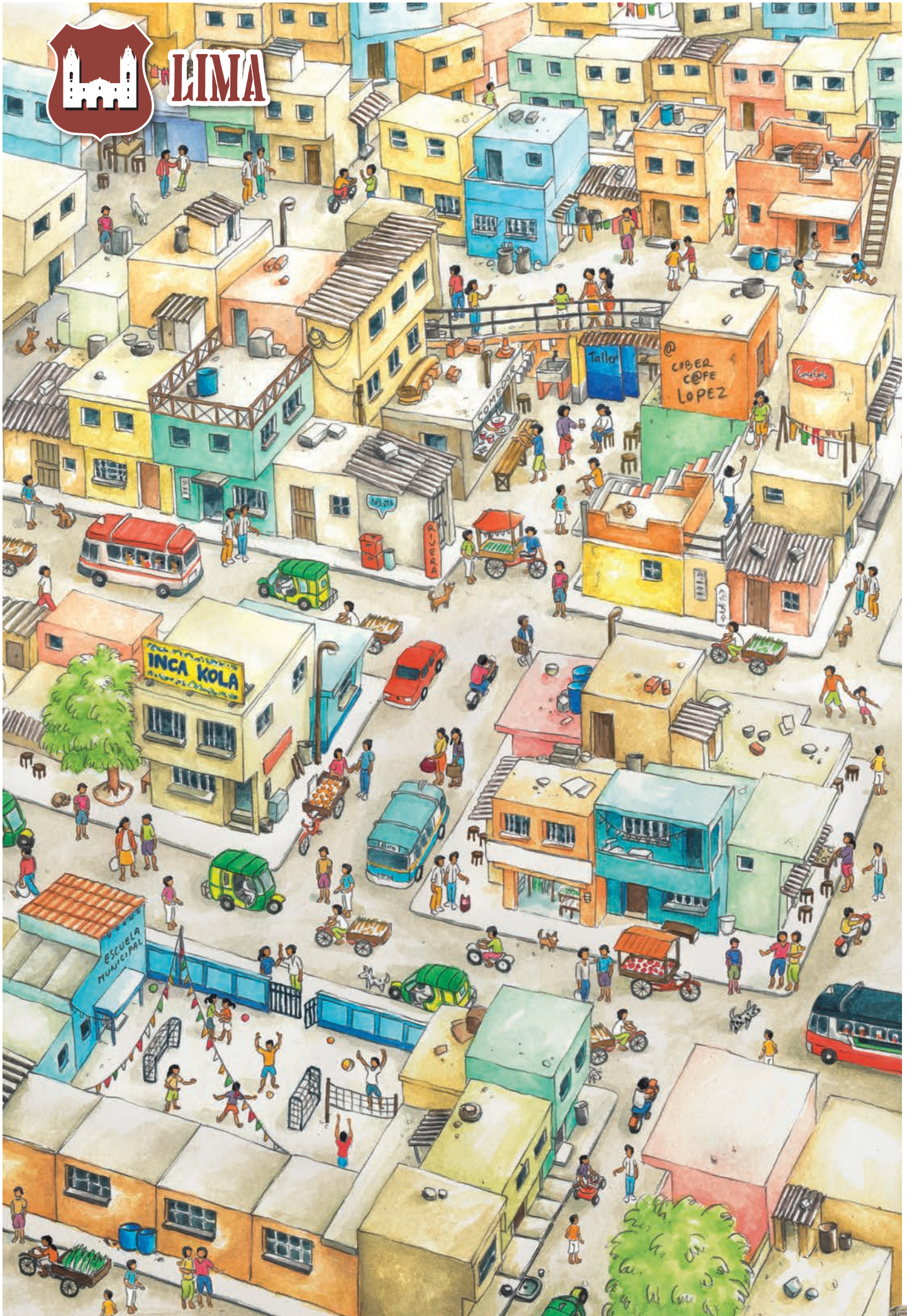

PATAYPAMPA

LIMA

Bekijk de tekening op pagina 24 en 25.

PATAYPAMPA

- Hoeveel honden vind je terug?
- Er hangt een vlag aan het gebouw links van het plein. Wat zou de functie van dit gebouw zijn?

- Hoeveel gebouwen hebben een dak met rode dakpannen?

LIMA

- Wat is de naam van het internetcafé?
-
- Er zijn twee reclameborden van frisdrankmerken. Om welke merken gaat het?

- Hoeveel blauwe watertonnen staan er afgebeeld?

EXTRA OPDRACHTEN

Los deze woordzoeker op met de onderstaande woorden:

A	X	S	U	E	Y	X	A	A	Q	O	M	R	Y	V	H
A	G	V	O	Z	S	P	N	O	U	F	A	E	E	O	E
R	N	O	X	J	Z	Y	D	O	E	H	C	G	I	L	A
D	E	V	Y	I	Q	O	E	U	C	G	H	E	M	K	J
A	I	V	Y	A	Y	T	S	G	H	R	U	N	P	S	D
P	X	R	V	I	G	B	Y	G	U	X	P	W	C	K	P
P	Z	P	V	E	I	O	I	C	A	E	I	O	I	E	N
E	H	P	A	C	H	A	M	A	M	A	C	U	S	U	I
L	D	J	O	R	K	M	E	V	I	Q	C	D	A	K	N
I	N	D	I	G	E	N	A	I	J	L	H	V	U	E	C
U	M	V	L	N	W	R	T	A	N	A	U	I	U	N	A
B	E	H	E	B	E	R	H	U	B	M	E	Y	W	D	B
R	N	E	Z	H	X	O	Y	O	O	A	G	L	M	T	V
B	U	M	R	V	N	Y	W	Y	U	C	H	U	N	O	T
L	I	M	A	G	E	C	U	B	W	O	O	X	A	Q	B
P	I	A	T	E	R	R	A	S	B	O	U	W	T	U	I

QUECHUA	PACHAMAMA	CHUNO
ANDES	MACHU PICCHU	REGENWOUD
LAMA	VOLKSKEUKEN	INDIGENA
CAVIA	TERRASBOUW	LIMA
MIJNBOUW	AARDAPPELEN	INCA

Schrijf drie zinnnetjes waarin je jezelf voorstelt.

- Oplossingen**
- 8 watertonnen
  - Inca Kola en Coca Cola
  - Cibercafé Lopez Lima
  - 15 gebouwen
  - gemeentehuis
  - 6 honden
  - Pataypampa